

Center for Gerontopsykologi

Psykiatrisk Hospital og Aarhus Universitet

Risskov den 10. februar 2005

Socialudvalget i Folketinget

Vedlagt er rapporten **Forebyggelse af ældre mænds selvmord** **Indsatsområder og anbefalinger**, som udkommer fredag, den 11. februar 2005. Den er skrevet af repræsentanter fra Forskergruppen Ældre og Selvmord.

Ældre mænd har de højeste selvmordsrater af alle aldersgrupper, jo ældre, desto højere rater. Faktisk begår mænd på 80 år eller derovre ca. 3-4 gange hyppigere selvmord end yngre mænd i aldersgruppen 20-35 år. Det viser sig, at ældre mænd som begår selvmord ofte har fortalt deres familier og omgivelser om deres overvejelser, lang tid før de tager deres liv. De pårørende har blot ikke taget deres hentydninger alvorligt, før det var for sent.

Der er hidtil blevet gjort forbavsende lidt for at forebygge ældre mænds selvmord¹. Socialministeriet har for nogle måneder siden annonceret, at der sandsynligvis vil blive afsat midler til blandt andet at lave en målrettet indsats overfor ældre mænds selvmord. Dette tilbud hilser vi velkommen med denne rapport, hvor vigtige indsatsområder skitseres.

Forskergruppen Ældre og Selvmord var én af de Forskergrupper, der blev nedsat i 2001 efter anmodning fra Sundhedsstyrelsens "Referencegruppen til forebyggelse af Selvmord". Gruppen består af forskere, professionelle og frivillige som arbejder med selvmordstruede og udsatte ældre.

Skulle yderligere oplysninger ønskes, står undertegnede samt resten af gruppens medlemmer gerne til rådighed.

Med venlig hilsen

Jan-Henrik Winsløv

På vegne af Forskergruppen Ældre & Selvmord

¹ Evaluering af modelprojekter til forebyggelse af selvmordsforsøg og selvmord (2004) Referencegruppen til forebyggelse af selvmordsforsøg og selvmord, Socialministeriet samt Indenrigs- og sundhedsministeriet: København; 7-8.

Pressemeddelelse

Ældre mænds selvmord kan forebygges

Ny dansk rapport: "Forebyggelse af ældre mænds selvmord – indsatsområder og anbefalinger"

Den danske indsats for at forebygge selvmordsforsøg og selvmord blandt mænd fra 75 år og opefter er alt for svag. Det mener Forskergruppen Ældre og selvmord, som står bag en ny dansk rapport om ældre mænds selvmord.

- Der kan og bør ske mange flere tiltag på det her område, siger de tre forskere bag rapporten, cand. psych. Jan-Henrik Winsløv, Ph.d. Annette Erlangsen og Ph.d. Elene Fleischer.

Rapporten slår fast, at ældre er den aldersgruppe, som har den højeste selvmordsrate i Danmark, og det er især ældre mænd, som hyppigst begår selvmord. Mens mænd fyldt 75 eller derover i 2000 havde en selvmordsrate på 52 selvmord pr. 100.000, havde hele den mandlige befolkning til sammenligning en selvmordsrate på 23 pr. 100.000.

Rapporten anbefaler en række områder, hvor ældre mænd bør sættes mere i fokus. For eksempel ved man i dag for lidt om, hvordan belastende og stressfyldte hændelser har indflydelse på ældre mænds selvmordsrisiko.

Omkring 45 procent af ældre mænd, som begår selvmord i Danmark har været indlagt på en somatisk afdeling i løbet af det sidste år inden selvmordet og flere undersøgelser peger på, at ældres smerteoplevelser hyppigt overses og derfor underbehandles. Tab af ægtefælle er en anden belastende situation, som især øger mænds selvmordsrisiko.

- Inden for ældre- og sundhedssektoren er det vigtigt, at man fremover bliver mere opmærksomme på, at belastende livsændringer har betydning og konsekvenser for den enkelte ældre. Personalet bør opkvalificeres med mere forskningsbaseret viden om ældre mænds selvmord, så de rustes til at gribe ind over for selvmordstruede ældre, siger de tre forskere bag rapporten.

Forskerne mener også, at der bør gøres mere brug af kombinationsbehandling over for depressive lidelser, så behandlingen omfatter medikamenter såvel som psykologbehandling.

Læs hele rapporten og dens anbefalinger på www.geronet.dk

Forskergruppen Ældre og Selvmord omfatter selvmordsforskere, præster, repræsentanter fra sygeplejen, den kliniske gerontopsykologi, gerontopsykatrien og organisationer som Livslinien og Ældresagen. Alle medlemmer har det til fælles, at de fagligt beskæftiger sig med selvmordstruede og udsatte ældre. Samtlige gruppens medlemmer har bidraget til diskussionerne i denne rapport.

Ret venligst henvendelse til de hovedansvarlige, såfremt yderligere oplysninger ønskes. Følgende er hovedansvarlige for rapporten:

Psykolog **Jan-Henrik Winsløv**. Tovholder for Forskergruppen Ældre og Selvmord, projektansat som forskningsassistent ved Gerontopsykiatrisk afd. i Psykiatrien i Århus Amt og Center for Gerontopsykologi, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet. Ph.d.-stud. ved Center for Sundhed, Menneske og Kultur, Institut for Filosofi, Aarhus Universitet.

Kan træffes på tlf. 77 89 27 54 og e-mail: jhw@psykiatri.aaa.dk

Adjunkt **Annette Erlangsen** Ph.d. Tovholder for den Internationale Netværksgruppe for Ældre og Selvmord. Ansat på registerforskningsprojekt om determinanter for ældres selvmord ved Center for Registerforskning, Aarhus Universitet og Center for the Study and Prevention of Suicide, University of Rochester Medical Center, USA.

Kan træffes på e-mail: aer@ncrr.dk

Konsulent **Elene Fleischer** Ph.d. Speciale kommunikationsvidenskab og selvmordsadfærd. Tilknyttet Center for Forebyggelse af Selvmordsadfærd i Odense, Psykiatrisk afd. P, Odense Universitetshospital.

Kan træffes på tlf. 26 98 30 28 og www.elene.dk. e-mail: fleischer@elene.dk

INDHOLD

Forord.....	2
Negative livsændringer og somatiske lidelser	4
<i>Anbefalinger i forhold til negative livsændringer.....</i>	<i>5</i>
Opfølgning efter ældres selvmordshandling.....	8
<i>Anbefalinger i forhold til selvmordsforsøg</i>	<i>8</i>
Identifikation og behandling af depression hos ældre	9
<i>Anbefalinger i forhold til depressive lidelser</i>	<i>10</i>
Tværfagligt og tværsektorielt samarbejde	12
<i>Anbefalinger i forhold til tværfagligt og tværsektorielt samarbejde</i>	<i>13</i>
Integration af de frivillige	14
<i>Anbefalinger i forhold til synliggørelse og integration af flere frivillige</i>	<i>14</i>
Vidensformidling og holdningsændrende tiltag.....	16
<i>Anbefalinger i forhold til uddannelse og holdningsændrende tiltag</i>	<i>17</i>
Målettet forskning.....	19
<i>Anbefalinger i forhold til forskning</i>	<i>20</i>
Forskergruppen Ældre og Selvmord	22
Litteratur.....	26

**Forebyggelse
af ældre mænds selvmord
Indsatsområder og anbefalinger**

af

Jan-Henrik Winsløv, Cand. psych.

Annette Erlangsen, Ph.d.

Elene Fleischer, Ph.d.

Forskergruppen Ældre og Selvmord

2005